

PLIKAŽIEDŽIO LINLAPIO (*THESIUM EBRACTEATUM*) BIOLOGIJA IR APSAUGOS PROBLEMOS

EGLĖ BEREIŠAITĖ

Santrauka

Dabar Lietuvoje yra žinomos dvi linlapio genties rūšys: plikažiedis linlapis (*Thesium ebracteatum* Hayne) ir melsvasis linlapis (*Thesium linophyllum* L.). Abi šios rūšys Lietuvoje saugomos (*T. ebracteatum* saugomas nuo 2003 metų, o *T. linophyllum* – nuo 2007 metų) ir priskiriamos pažeidžiamų rūšių kategorijai 2(V). Plikažiedis linlapis įtrauktas į Europos Sąjungos buveinių direktyvos II priedą.

Linlapio (*Thesium*) genties populiaciniai tyrimai vygdyti 2003 ir 2006 m. birželio–liepos mėn. Tirtos 5 plikažiedžio linlapio cenopopuliacijos.

Darbo tikslas buvo atlikti plikažiedžio linlapio (*T. ebracteatum*) populiacijų tyrimus ir nustatyti augalų būklės priklausomybę nuo buveinės sąlygų.

Nustatyta, kad gausios ir geros būklės *T. ebracteatum* cenopopuliacijos auga atvirose, gerai apšviestose buveinėse. Čia augalai būna vešlesni ir gausiau žydi, o pievoms ir šlaitams užžėlus medžiais ir krūmais, susidarius pavėsiui augalai beveik nežydi, liaujasi daugintis sėklomis, išaugina tik vegetatyvinius ūglius. Labai neigiamai plikažiedžio linlapio cenopopuliacijas veikia susikaupiančios ir dirvožemio paviršių uždengiančios nuokritos (lapai, spygliai, sausos žolės, šakelės) ir stora samanų danga.

Atlikti tyrimai parodė, kad didžiausias ir statistiškai patikimas koreliacinis ryšys *T. ebracteatum* sieja su *Medicago falcata* ir *Knautia arvensis*. Taigi šios rūšys gali būti laikomos potencialiais *T. ebracteatum* šeimininkais.

Apsaugoti plikažiedžio linlapio populiacijas ir išlaikyti arba pagerinti jų būklę galima tik imantis neatidėliotinių gamtosauginių priemonių. Svarbiausia – apsaugoti ir palaikyti tinkamą buveinių būklę. Tikslą pasiekti galima kryptingai įgyvendinant rūšies apsaugos planą.